

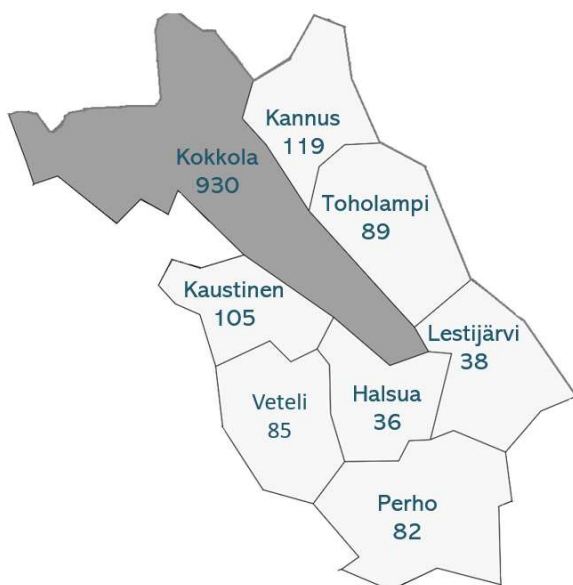
Kartoitus keskipohjalaisten kuntien järjestöyhteistyöstä 2019

Järjestöt mukana muutoksessa Keski-Pohjanmaalla -hanke on toiminut elokuusta 2017 keskipohjalaisten järjestöjen hyväksi. Hanke on osa valtakunnallista Järjestöt mukana muutoksessa -ohjelmakokonaisuutta, jota koordinoi Suomen sosiaali ja terveys ry SOSTE. Hankkeen tavoitteena on järjestöjen aseman ja toiminnan turvaaminen, järjestökentän toiminnan selkiyttäminen ja viestinnän kehittäminen digitaaliset mahdollisuudet hyödyntäen.

Hanke toteutti keväällä 2019 sähköisen kyselyn Keski-Pohjanmaan kunnille, johon pyydettiin vastausta kunnan järjestöyhteistyöstä vastaavalta henkilöltä. Suurimmassa osassa kuntia kyselyyn vastasi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyshenkilö. Kysely on jatkoa kevään 2018 kyselylle, joka toteutettiin puhelinhaastatteluina.

Kyselyllä hanke selvitti järjestöyhteistyöhön liittyviä työtehtäviä kunnissa ja kunnan resursseja järjestöyhteistyöhön. Lisäksi kartoitettiin kunnan myöntämiä avustuksia järjestöille, tilakäytäntöjä sekä yhteistyön toteuttamistapoja.

Keski-Pohjanmaan kaikissa kahdeksassa kunnassa toimii Patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämän yhdistysrekisterin mukaan yhteensä 1484 yhdistystä (tarkistettu 21.4.2019).

Kuvio 1. Yhdistysten määrä Keski-Pohjanmaan kunnissa (PRH 4/2019)

Järjestöyhteistyön resurssit

”Järjestöt ovat kunnan asiakkaita ja yhteistyökumppaneita, joita palvellaan kuten kuntalaisia.”

”Vapaa-aikasektori toimii yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa eri tehtävissä ja tapahtumissa.
Yhteistyö on tiivistä.”

Järjestöyhteistyöhön liittyviä työtehtäviä ovat esimerkiksi neuvonta, koordinointi, viestintä ja tiedottaminen. Kunnat tekevät yhteistyötä järjestöjen kanssa tapahtumissa ja järjestävät muutoinkin yhteistä toimintaa.

Järjestöyhteistyöhön sisältyy järjestöjen toiminnan mahdollistaminen kunnan puolesta, esimerkiksi huolehtimalla toimitilarjonnasta, hoitamalla avustuksiin liittyviä kysymyksiä sekä kesätyöasioita. Järjestöyhteistyötä tehdään esimerkiksi yhdistysilloissa ja yhteispalavereissa käytävien keskustelujen ja vuoropuhelun kautta. Järjestöyhteistyöllä pyritään edistämään eri ikäryhmien asioita.

Järjestöyhteistyöhön liittyviä työtehtäviä ja niihin käytettävää työaikaa ei ole kunnissa useinkaan tarkkaan määriteltä. Lähes kaikissa kunnissa järjestöyhteistyötä tekevät useat kunnan työntekijät muun työn ohessa. Vastaajien oli vaikea määrittellä järjestöyhteistyöhön käytettävää työaikaa. Osa vastaajista luonnehti järjestöyhteistyön olevan viikoittaista ja osa arvioi siihen kuluvan 5–20 % työajasta. Yhdessä Keski-Pohjanmaan kunnassa ei toimi pelkästään järjestöjen kanssa tehtävään yhteistyön keskittynyttä henkilöä. Järjestöyhteistyötä tekevät henkilöt työskentelevät kunnissa mm. seuraavilla nimikkeillä: kunnanjohtaja, sivistysjohtaja, vapaa-aikasihteeri, hallintosihteeri, kirjastonjohtaja, rehtori, ja hoitavat järjestöjä koskevia asioita oman työnsä ohessa.

Avustukset

Kaikki Keski-Pohjanmaan kunnat myöntävät avustuksia yhdistyksille vuosittain. Kuntien sivistyslautakunnat myöntävät vuosittain järjestöille avustusta kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimintaan. Kunnanhallitukset jakavat avustusta kohde-, tapahtuma- ja hankeavustuksina. Lisäksi kuusi kuntaa on varannut järjestöille vuodelle 2019 avustusta nuorten kesätyöllistämiseen. Viidessä kunnassa on laadittu järjestöjen kanssa kumppanuussopimuksia esimerkiksi kerhotoimintaan, liikuntapalveluihin tai työllisyyteen liittyen. Viidessä kunnassa avustuksia voivat hakea myös sellaiset yhdistykset, joiden kotipaikka sijaitsee toisessa kunnassa.

Kunta	Väkiluku 3/2017	Väkiluku 12/2018	Yhdistysten määrä PRH 4/2019	Avustukset 2018	Avustukset 2019	Avustus €/asukas 2018	Avustus €/asukas 2019
Halsua	1 219	1 165	36	8 000 €	7 300 €	6,87 €	6,27 €
Kannus	5 578	5 502	119	45 278 €	51 667 €	8,23 €	9,39 €
Kaustinen	4 298	4 273	105	70 000 €	53 250 €	16,38 €	12,46 €
Kokkola	47 723	47 657	930	532 000 €	399 228 €	11,16 €	8,38 €
Lestijärvi	811	737	38	11 000 €	9 800 €	14,93 €	13,30 €
Perho	2 907	2 825	82	26 600 €	20 000 €	9,42 €	7,08 €
Toholampi	3 232	3 112	89	36 166 €	36 500 €	11,62 €	11,73 €
Veteli	3 259	3 166	85	37 000 €	35 500 €	11,69 €	11,21 €
YHTEENSÄ	69 027	68 437	1 484	766 044 €	157 050 €	11,19 €	8,96 €

Kuvio 1. Kuntien myöntämät avustukset yhdistyksille. Vuoden 2019 luvut eivät sisällä kumppanuussopimuksia.

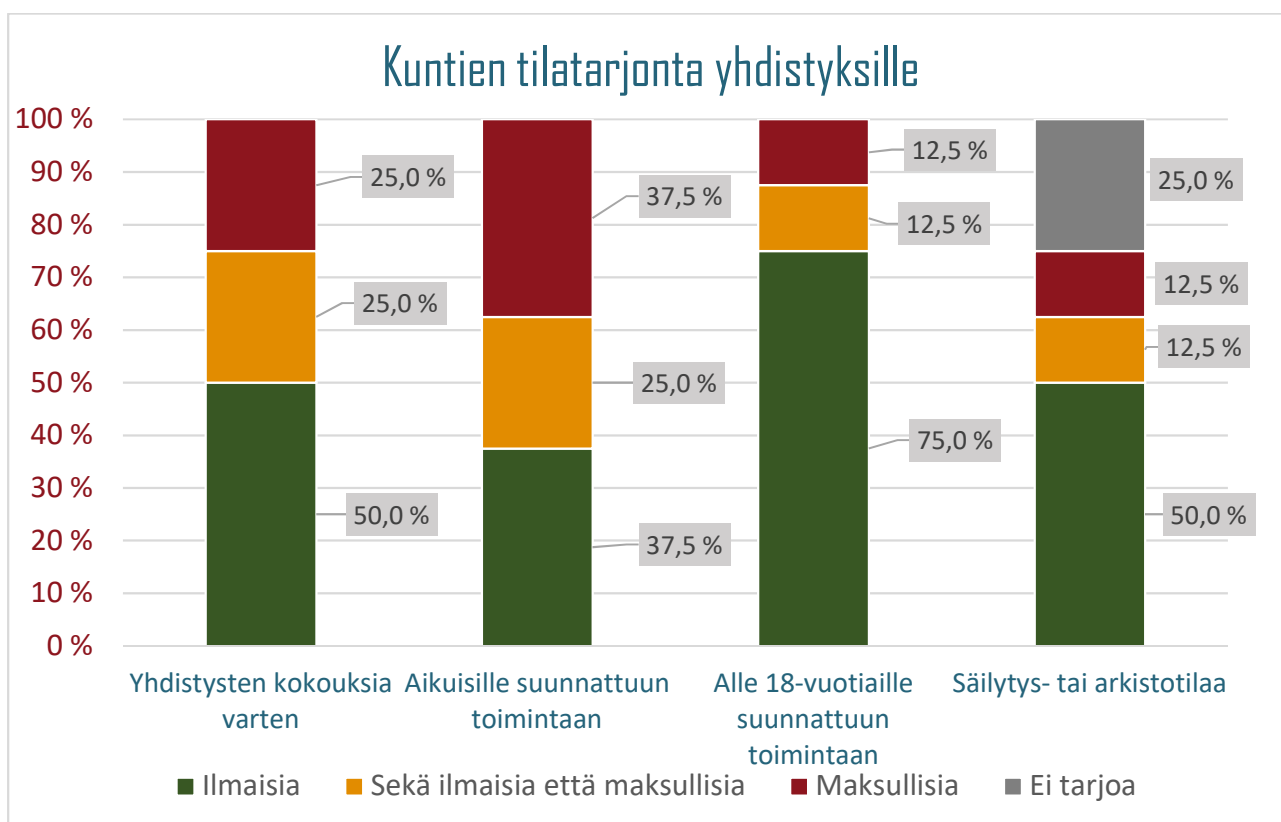
Keski-Pohjanmaan kunnat eivät ole varanneet avustuksia sosiaali- ja terveysalan yhdistyksille. Osassa kunnista sosiaali- ja terveysalan yhdistykset voivat hakea tapahtuma-avustuksia tai yleisavustusta esimerkiksi

liikuntatoimintaan. Yksi kunta vastasi, että Soite vastaa sosiaali- ja terveystalouden yhdistysten avustuksista. Sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Soite ei kuitenkaan jaa avustuksia yhdistyksille.

Tilat

Kahdella kunnalla kaikki tilat ovat ilmaisia yhdistyksille. Kuudessa kunnassa tilat ovat ilmaisia alle 18-vuotiaille suunnattuun toimintaan ja kolmessa kunnassa tilat ovat ilmaisia aikuisille suunnatussa toiminnassa. Neljässä kunnassa tilat ovat ilmaisia yhdistysten kokouksia varten. Neljä kuntaa tarjoaa yhdistyksille ilmaista säilytys- ja arkistotilaa.

Vuokraa perivistä kunnista yksi ilmoitti, että yhdistykset voivat rahallisen maksun sijaan korvata vuokran kunnalle myös muilla järjestelyillä, esimerkiksi tarjoamalla asiantuntijaluentoja. Yksi kunta ilmoitti, ettei tällaisia tapauksia ole tullut ainakaan vielä eteen, mutta vuokranmaksun korvaamisesta jollain muulla tavoin voidaan tarvittaessa keskustella. Yhdessä kunnassa asiaa on suunniteltu. Kolmessa kunnassa vuokria ei voi maksaa muilla järjestelyillä, mutta niissä vuokraa peritään vain tietyistä toiminnoista ja vuokrat ovat edullisia.

Yhdistyksille ilmaisten tilojen osalta kuntien on vaikea arvioida perimättömien vuokrien summaa vuositasolla. Arviot vaihtelevat Kaustisen 500–1000 euron Kokkolan 100 000 euroon. Puolessa keskipohjalaisista kunnista yhdistykset hallinnoivat kunnan omistamia tiloja tai kiinteistöjä, esimerkiksi Toholammilla Pajamäen perinnekeskus ja Jussinpirtti ovat yhdistysten hallinnoimia.

Yhteistyö

Kaikki Keski-Pohjanmaan kunnat ovat kutsuneet yhdistyksiä koolle viimeisen 12 kuukauden aikana, esimerkiksi yhdistysiltan, yhteistyöpalaveriin ja kuntastrategian työstämiseen. Kaikki kunnat ovat ainakin jossain määrin huomioineet yhdistykset kuntastrategiassa tai ohjelmissa. Järjestöyhteistyötä on kehitetty kunnissa viimeisen 12 kuukauden aikana yhteisissä tapahtumissa ja palaverissa sekä yhdistysilloissa. Kaustisella järjestöyhteistyötä on kehitetty myös Unesco-työryhmässä.

Kunnat ovat suunnitelleet ja järjestäneet tapahtumia yhdessä yhdistysten kanssa. Kaikilla kunnilla on ainakin osittain yhdistystoimijoiden ajantasaiset yhteystiedot kerättynä. Puolet kunnista hyödyntää eViljo-yhdistysrekisteriä ja kp24-tapahtumakalenteria saadakseen tietoa yhdistyksistä.